

Грузин В.А.

студентка 3 курсу юридичного
факультету ДДУВС;

Науковий керівник: Полонська О.Л.

– викладач кафедри загальноправових
дисциплін ДДУВС

РЕФОРМИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Відповідно до Закону України "Про Службу безпеки України" (розд. 1, ст. 2), вона є державним правоохоронним органом спеціального призначення, що забезпечує державну безпеку України. У межах своєї компетенції, котра визначена законодавством, виконує функції захисту конституційного ладу, державного суверенітету, законних інтересів держави та громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку організацій, осіб чи угруповань, забезпечує охорону державної таємниці [1].

У своїй діяльності СБУ керується Віденською конвенцією про дипломатичні зносини 1961 року, Конституцією України, положеннями статті 16 Закону України "Про Службу безпеки України", Законами України "Про контррозвідувальну діяльність", "Про боротьбу з тероризмом", "Про основи національної безпеки України", "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю", "Про державну таємницю", "Про боротьбу з корупцією", Указами Президента України "Про Концепцію реформування Служби безпеки України", постановою КМУ «Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру», іншими нормативно-правовими актами, законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Служба безпеки України взаємодіє більше ніж із 100 спеціальними правоохоронними органами та службами у більше ніж п'ятдесятьох країнах світу та різними профільними структурами у складі міжнародних організацій на підставі договорів, угод та норм міжнародного права. Під час взаємодії здійснюється обмін оперативно важливою інформацією, здійснюється пошук розширення шляхів співпраці з партнерськими спецслужбами та міжнародними правозахисними організаціями, наприклад, з Північноатлантичним альянсом, Європейським Союзом, Організацією з безпеки і співробітництва в Європі, Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи [2].

На даному етапі СБУ переймає політико-правові моделі діяльності спецслужб країн-членів Євросоюзу. У рамках реформування використовується консультування іноземними радниками, фахівцями у справах правоохоронної

діяльності зарубіжних країн, зокрема через роботу Консультативної місії ЄС з реформування цивільних структур безпекового сектору України (КМЕС). Курс євроінтеграції поклав початок імплементації відповідних національних планів та вивченню моделі функціонування секторів безпеки в країнах Європейського Союзу. Такі дії сприятимуть відповідності нормам передових західних демократій, зокрема, через розробку відповідної законодавчої бази [3].

Також на даний час триває співпраця Служби безпеки України з Місією ЄС з прикордонної допомоги Україні та Молдові (EUIBAM), яка спрямована на вдосконалення взаємодії з прикордонними та правоохоронними органами на українсько-молдовському кордоні. Такі дії дозволяють покращити взаємодію між країнами у сфері боротьби з тероризмом, протидії контрабанді та нелегальній міграції [4].

Євроінтеграційні прагнення України, посилення внутрішніх і зовнішніх загроз її безпеці зумовлюють необхідність подальшого реформування Служби безпеки України як одного з основних суб'єктів забезпечення державної безпеки з урахуванням позитивного досвіду функціонування відповідних органів безпеки країн Європейського Союзу.

Постанова питання про реформування Служби безпеки України не є новою, адже, відповідно до Концепції реформування Служби безпеки України, затвердженої Указом Президента України № 249/2008 від 20.03.2008, упродовж останнього часового періоду було проведено низку певних правових та організаційних заходів з удосконалення правового статусу Служби безпеки України. Дане дослідження у своїх працях проводили О.Ф. Белов, В.Г. Пилипчук, М.О. Будаков, В.М. Гірич та інші відомі учені [5].

Взагалі основною метою реформування СБУ саме Концепція визначає створення ефективності в управлінні, високої професійності фахівців даної правоохоронної сфери, оснащення сучасними технічними засобами, тобто реформування тих методів, котрі забезпечать державну безпеку на європейському високому рівні, захистять суспільство та державу, людину та громадянина від внутрішніх та зовнішніх загроз у контексті реалізації державної політики національної безпеки та інтегрування в європейські безпекові структури.

Отже, щоб зрозуміти які саме проблеми потрібно вирішити найближчим часом, слід уточнити сферу суспільних відносин, врегулювання яких покладається на Службу безпеки України та її органи. Так, відповідно до статті 1 Закону України “Про Службу безпеки України”, СБ України є державним правоохоронним органом спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України [6]. Водночас визначення понять “державна безпека”, “забезпечення державної безпеки”, “суб'єкт забезпечення державної безпеки”, “система забезпечення державної безпеки” відсутнє у зазначеному вище законі та інших нормативно-правових актах України. Тобто проблемою є те, що дані терміни мають бути закріплені у новому Законі України “Про Службу безпеки України”. Така визначеність дозволить створити необхідну законодавчу основу для уточнення компетенції Служби безпеки України, більш

точніше розмежує її з компетенцією інших державних органів. Ще однією з проблем є те, що владні органи стурбовані контролем за спецслужбою, але зовсім не думають про заходи боротьби з корупцією, яка стала основою функціонування державної системи, тобто те, що гальмує основне завдання правоохоронної функції в цілому [7].

Отже, реформа Служби безпеки України, котра повинна відповідати європейським стандартам, має здійснюватися на основах комплексної, детально розбудованої та цільової програми реформування Служби безпеки України, яка буде розроблена з урахуванням положень цієї Концепції.

Отже, проаналізувавши внутрішньодержавні та зовнішньодержавні реалії у правоохоронній сфері України, можна зробити висновок, що позитивними факторами в наближенні до умов євроінтеграції є те, що з початку проголошення незалежності Україна прагнула увійти до спільноти цивілізованих демократичних країн і посісти гідне місце на міжнародній арені. Тому вона встановила певні методики у своїй діяльності, де рішуче відмовилась від глобального та всеохоплюючого підходу у своїй діяльності без використання нецивілізованих і негуманних методів роботи.

1. Про Службу безпеки України: Закон України. *Відомості Верховної Ради*.
2. Басай В.Д. Судові та правоохоронні органи України. Івано-Франківськ, 2002. 820 с.
3. Литвак О.М. Служба Безпеки України. Київ: Юрінком-Інтер, 2000.
4. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Суд та інші правоохоронні органи // Правоохоронна діяльність: закони і коментарі: навч. посібник. Київ: Атіка, 2000. 512 с.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року “Про Концепцію реформування Служби безпеки України”: Указ Президента України від 20 березня 2008 року № 249. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
6. Основні напрями реформування органів внутрішніх справ України в контексті досвіду зарубіжних країн та європейських стандартів діяльності поліції: аналітичний огляд / Гусарев С.Д., Авакян Т.А., Чернявський С.С. та ін. Київ: НАВС, 2015. 168 с.

Гумбатов А.А.
здобувач вищої освіти
юридичного факультету ДДУВС;
Науковий керівник: Шаблистий В.В. –
д-р юрид. наук, доцент, професор кафедри
кримінального права та кримінології ДДУВС

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ТОРГІВЛІ ЖІНКАМИ З МЕТОЮ ЇХ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Торгівля людьми для промислової експлуатації – один із найтяжчих злочинів у світі. Постраждалих від торгівлі людьми називають сучасними рабами. Це ті, кого ошукали злочинці та примусили працювати, пообіцявши добрі